

opusdei.org

Să-L cunoști și să te cunoști (V): Cum ne vorbește Dumnezeu

Limbajul rugăciunii este misterios: nu reușim să-l controlăm dar, încetul cu încetul constatăm că inima noastră se schimbă.

21.06.2021

Districtul Perea, la est de Iordania, în actuala Iordanie. Pe vârful unei coline, la o mie o sută de metri deasupra Mării Moarte, se ridică impozantă fortăreața din

Macheronte. Aici l-a închis Irod Antipa pe Ioan Botezătorul (cf. Mc 6,17) [1]. Temnița, rece și umedă a fost săpată în stâncă. Totul este în întuneric. Domnește liniștea. Un gând nu-i dă pace lui Ioan: timpul trece și Isus nu se manifestă cu claritatea așteptată. El a avut noutăți despre faptele Sale (cf. Mt 11,2) dar părea că El nu se prezintă ca Mesia. Dacă cineva Îi pune direct întrebarea, El tace. Ar fi posibil ca Ioan să se fi înșelat? Însă el l-a văzut clar! El a văzut Duhul coborând din cer ca un porumbel și rămânând asupra Lui (In 1,32-43). Deși neliniștit, el îi trimite pe unii din discipolii săi să-L întrebe pe Învățător: „Tu ești Cel care trebuie să vină, sau trebuie să așteptăm pe altul?” (Mt 11,3).

Răspunsul lui Isus este neașteptat. În loc să răspundă direct, El atrage atenția asupra operelor Sale: „Orbii își recapătă vederea, șchiopii merg,

leproșii sunt purificați, iar surzii aud, morții învie și cei săraci primesc Vestea cea Bună”. Un răspuns destul de vag dar suficient de clar pentru cei care sunt la curent cu semnele anunțate de profețiile Sfintei Scripturi ca o caracteristică a lui Mesia și a Împărăției sale: „Morții tăi vor învia, cadavrele lor se vor scula” (Is 29,19); „atunci se vor deschide ochii orbilor și se vor deschide urechile surzilor” (Is 35,5). Pentru a-l încuraja pe Ioan, Domnul concluzionează: „Fericit este cel care nu se scandalizează de Mine (Mt 11,6).

Putem întâlni în această scenă situația cuiva care, la fel ca Ioan, s-ar gândi că nu-L aude pe Dumnezeu în rugăciunea sa. Isus îl invită atunci să-și schimbe punctul de vedere, lăsând să cadă căutarea certitudinilor umane pentru a intra în jocul misterios în care Domnul vorbește prin operele Sale și prin Sfânta Scriptură. În ultimele Sale

cuvinte, „Fericit este cel care nu se scandalizează de Mine”, descoperim chemarea să perseverăm cu credință în rugăciune, chiar dacă Dumnezeu nu ne răspunde cum am dori noi.

Gesturi care pot rupe tăcerea

Deseori, cel care începe să se roage se confruntă cu *tăcerea* aparentă a lui Dumnezeu. „Eu strig către Tine și Tu nu-mi răspunzi; eu stau în picioare și Tu mă privești cu indiferență” (Iov 30,20). Este ușor atunci să fii derutat: „Am auzit mereu spunându-se că rugăciunea este un dialog, dar Dumnezeu nu-mi zice nimic. De ce? Ba da, după cum se spune, Dumnezeu le vorbește celorlalți... de ce nu mie? Ce rău am făcut?” Iată îndoielile cuiva care se roagă, ce pot deveni o tentație contra speranței: „Dacă Dumnezeu nu-mi răspunde, la ce bun să mă mai rog?” Chiar devenind o tentație contra credinței, dacă tăcerea este interpretată ca o

absență: „Dacă El nu-mi vorbește, înseamnă că nu este aici”.

Ce să zici în fața acestor gânduri? În primul rând că negarea existenței lui Dumnezeu din cauza tăcerii Sale aparente nu este logică. Dumnezeu poate decide să tacă, oricare ar fi motivele, ceea ce nu ar adăuga nimic la existența sau non-existența Sa, nici iubirii Sale pentru noi. Credința în Dumnezeu și în bunătatea Sa este mai presus de toate. Orice ar fi, ar putea fi prilejul de a-L implora cu psalmistul, plini de credință și de încredere: „Dumnezeule, să nu taci, să nu rămâi mut și nemișcat” (Ps 82,2).

Noi nu ne putem îndoii nici de capacitatea noastră de a-L auzi pe Dumnezeu. Omul posedă în el *competențe* care, ajutate de har, îi permit să înțeleagă limbajul lui Dumnezeu, în ciuda întunericului cauzat de păcatul original și de

păcatele noastre personale. Primul capitol al *Catehismului Bisericii Catolice* începe exact cu această afirmație: „Omul este apt pentru Dumnezeu”. Iată cum o explică Sf. Ioan Paul al II-lea: „Omul – după cum o exprimă tradiția gândirii creștine – este *capax Dei*: capabil să-L cunoască pe Dumnezeu și să primească darul, pe care i-l face, pe El însuși. Într-adevăr, creat după imaginea și asemănarea cu Dumnezeu (cf. Gn 1,26), omul este în măsură să trăiască o relație personală cu El” [2]. O relație care ia forma unui dialog prin intermediul cuvintelor și al faptelor [3]. Deseori, numai prin fapte, ca în iubirea umană.

Astfel, de exemplu, la fel cum două persoane pot dialoga fără cuvinte, încrucișându-și doar privirile, unele priviri fiind foarte vocale, întreținerea plină de încredere a omului cu Dumnezeu poate lua și această formă: „Să-L privești pe

Dumnezeu și să te simți privit de Dumnezeu. La fel ca privirea lui Isus asupra lui Ioan, care i-a decis pentru totdeauna viața discipolului” [4].

Catehismul spune că „contemplarea este privirea credinței” [5], iar o privire poate avea mai multă valoare și să fie încărcată de mai mult conținut, de iubire și de lumină pentru viața noastră decât o lungă suită de cuvinte. Vorbind numai de bucuria ce decurge dintr-o viață contemplativă, sfântul Josemaría afirma că „sufletul începe să cânte imediat un cântec nou pentru că se simte și, se mai și știe, sub privirea iubitoare a lui Dumnezeu, în orice clipă” [6]. Să și simți această privire, nu numai să te știi sub privirea lui Dumnezeu, iată un dar pe care noi îl putem cere cu umilință ca „cerșetorii lui Dumnezeu” [7].

Niciodată un om nu a vorbit astfel!

Sfânta Tereza de Calcutta spunea că „în rugăciunea vocală noi vorbim cu Dumnezeu; în rugăciunea mentală, El ne vorbește; El se revarsă asupra noastră” [8]. Este un mod de a explica ceea ce este inexprimabil: Dumnezeu ne vorbește *revărsându-Se* asupra noastră. Într-adevăr, rugăciunea comportă o mare parte de mister. Această *întâlnire misterioasă*, între Dumnezeu și cel care se roagă, se produce în multe moduri, dintre care unele nu sunt evidente la prima vedere, nu mai mult înțelese în totalitate sau ușor verificabile. *Catehismului Bisericii Catolice* ne-o spune: „Noi avem de făcut față și mentalităților «acestei lumi»; ea ne pătrunde dacă noi nu suntem vigilenți, de exemplu: adevărat ar fi doar ceea ce este verificat de rațiune și știință (însă a te ruga este un mister care

debordează conștientul și inconștientul nostru)” [9]. Ca și Ioan Botezătorul, suspinăm adesea după o evidență, care nu este mereu posibilă în domeniul supranaturalului.

Modul în care Dumnezeu vorbește sufletului ne depășește, nu-l putem înțelege absolut; „Minunată este pentru mine cunoașterea Ta, prea înaltă ca să o pot înțelege!” (Ps 138,6). Într-adevăr, alfabetul nostru nu este alfabetul lui Dumnezeu, limba noastră nu este limba Sa, cuvintele noastre nu sunt cuvintele Sale. Când vorbește, Dumnezeu nu are nevoie să facă să vibreze corzile vocale și nu îl auzim cu urechea noastră, ci datorită celui mai ascuns și misterios punct al ființei noastre, pe care îl numim când inimă, când conștiință [10]. Dumnezeu vorbește prin realitatea care este El, la realitatea care suntem noi, după cum o stea nu intră în raport cu altă stea prin cuvinte ci prin forța gravitației. Dumnezeu nu

are nevoie să ne vorbească prin cuvinte, chiar dacă o poate face; Îi sunt suficiente operele Sale și acțiunile ascunse ale Duhului Sfânt, în sufletul nostru pentru a ne atrage încet spre El. Se poate ca într-un prim timp, noi să nu fim conștienți, dar trecerea timpului ne ajută să descoperim efectul acțiunilor Sale în noi: vom deveni poate mai răbdători, sau mai înțelegători, sau vom munci mai bine, sau vom aprecia mai mult prietenia... În definitiv, Îl vom iubi pe Dumnezeu din ce în ce mai mult.

De aceea, tratând rugăciunea, *Catehismului Bisericii Catolice* semnaleză că „transformarea inimii care se roagă este primul răspuns la cererea noastră” [11]. O transformare în general lentă și progresivă, uneori imperceptibilă, dar totalmente sigură, pe care trebuie să învățăm să o recunoaștem și să o apreciem. Așa a făcut sfântul Josemaría în 7 august 1931:

„Celebrăm astăzi, în această dioceză, sărbătoarea Schimbării la Față a Domnului nostru Isus Cristos. În timp ce mă rugam, în timpul Sfintei Liturghii, pentru intențiile mele, mi-am dat seama de schimbarea interioară pe care Dumnezeu a produs-o în mine în timpul acestor ani ... Și acest bine fără să vreau; fără colaborarea mea pot spune. Cred că mi-am reînnoit hotărârea orientării întregii mele vieți către îndeplinirea Voinței divine” [12]. Această *schimbare interioară*, descoperită în rugăciune, este unul din modurile în care vorbește Dumnezeu... și încă ce mod! Noi înțelegem atunci când gărzile Templului au spus în privința lui Isus: „Niciodată un om nu a vorbi astfel!” (In 7,46). Dumnezeu vorbește cum nimeni altul nu o poate face; schimbându-ne inima.

Cuvântul lui Dumnezeu este eficient (cf. Evr 4,12), ne transformă, acțiunea Sa în sufletul nostru ne

depășește. Dumnezeu o spune prin gura lui Isaia: „Cât de înălțate sunt cerurile față de pământ, la fel de înălțate sunt căile Mele față de căile voastre și gândurile Mele față de gândurile voastre. Căci așa cum ploaia și zăpada coboară din ceruri și nu se întorc acolo fără să ude pământul și să-l facă să rodească, să încolțească și să dea sămânță secerătorului și pâine celui care mănâncă, la fel va fi cuvântul care a ieșit din gura Mea; nu se va întoarce la Mine în mod zadarnic fără ca să facă ceea ce Îmi place și să aibă succesul pentru care l-am trimis” (Is 55,9-11). Această eficacitate misterioasă ne invită și la umilință, „dispoziția pentru a primi gratuit darul rugăciunii” [13], căci ea ne ajută să ne punem încrederea în Dumnezeu și să ne deschidem acțiunii Sale.

Incredibila libertate a lui Dumnezeu

Dumnezeu vorbește când vrea. Noi nu putem pune Duhul Sfânt pe șine. Acțiunea sa scapă puterii noastre de înțelegere. Într-o zi, Sfântul Josemaría semnala că Isus Cristos, prezent în Tabernacol, „este un Domn care vorbește când vrea, când noi ne așteptăm cel mai puțin și care spune lucruri concrete. Apoi tace, deoarece vrea răspunsuri la credința noastră și la loialitatea noastră” [14]. Într-adevăr, noi nu *intrăm în rugăciune* prin poarta sentimentelor, chiar înțelegând și simțind, ci prin poarta strâmtă a credinței [15], manifestată prin grija și perseverența pe care le aducem în momentele noastre de rugăciune. Ele mereu aduc roade, chiar dacă nu le vedem imediat; ceea ce i s-a întâmplat adesea fondatorului Opus Dei. De exemplu în 16 octombrie 1931: „Am vrut să mă rog după

Liturghie, în liniștea bisericii mele. Nu am reușit. La Atocha am cumpărat un ziar (ABC-ul) și am luat tramvaiul. Atunci, nu am reușit să citesc decât un paragraf din ziar. Am simțit revărsându-se o rugăciune pătrunsă de un elan de iubire abundentă și ardentă. Am rămas în această stare în tramvai, până acasă” [16]. Sfântul Josemaría încearcă, aparent fără succes, să se roage în locul ales. Totuși, câteva minute mai târziu, în gălăgia unui tramvai plin, începând să citească știrile zilei, harul lui Dumnezeu se revarsă asupra sa și face „rugăciunea cea mai înălțătoare” din viața sa, după spusele sale proprii.

Mulți alți sfinți au fost martorii libertății lui Dumnezeu pentru a se adresa sufletului când el o dorește. Sfânta Tereza de Ávila, de exemplu, o explica servindu-se de imaginea lemnului și a focului. I s-a întâmplat deseori ca, în ciuda eforturilor sale,

lemnul, adică rugăciunea, focul nu se aprindea. „Mă ironizam eu însămi, nu fără plăcere să văd cât de mare este mizeria creaturii, dacă Dumnezeu nu o asistă neîncetat [...]. Dar tot ea pune lemnul pe focul iubirii sale, ea îl agită, suflă în el, face ce poate pentru a-l face să ardă, ea nu ar ști să ajungă la capăt și pare că ea nu servește decât să-l stingă mai mult. [...] Ce poate face cel mai bine în această stare este să se abandoneze conduitei sale, să recunoască faptul că nu poate face nimic prin ea însăși” [17], căci Dumnezeu vorbește când vrea.

Să ne amintim în același timp că Dumnezeu ne-a vorbit deseori; și că, mai mult, nu încetează niciodată să ne vorbească. De aceea, a învăța să te rogi înseamnă să înveți să recunoști *vocea* lui Dumnezeu în lucrările Sale, așa cum l-a făcut să vadă pe Ioan Botezătorul. Duhul Sfânt nu încetează să acționeze în noi, de

aceea sfântul Paul putea să le amintească corintenilor că „nimeni nu este capabil să spună: „Domnul este Isus” – decât în Duhul Sfânt” (1 Cor 12,3). Acest lucru ne umple de pace. Cel care o uită riscă să cadă ușor în disperare: „Cei care Îl caută pe Dumnezeu prin rugăciune se descurajează repede pentru că ei nu știu că și rugăciunea vine din Duhul Sfânt și nu numai de la ei singuri” [18]. Pentru a nu se descuraja niciodată în rugăciune, este necesară o mare încredere în Duhul Sfânt și în acțiunea Sa multiformă și misterioasă în sufletul nostru: „Așa este împărăția lui Dumnezeu ca un om care aruncă sămânța în pământ; și doarme și se scoală noaptea și ziua, sămânța germinează și crește, cum nu știe el” (Mc 4,26-27).

[1] Cf. Flavius Joseph, *Antichități evreiești* 18, 5, 2.

[2] Sf. Ioan-Paul al II-lea, Audiența generală, 26 august 1998.

[3] *Catehismul Bisericii Catolice*, nr. 2567.

[4] Sf. Josemaría, note dintr-o meditație, 9 ianuarie 1959, din *Când ne vorbea pe Drum*, p. 96.

[5] *Catehismul Bisericii Catolice*, nr. 2715.

[6] Sf. Josemaría, Omilia «Spre Sfințenie», *Prietenii lui Dumnezeu*, nr. 307.

[7] Sf. Augustin, *Predica*, 56, 6, 9.

[8] Sfânta Tereza din Calcutta, *Nu există dragoste mai mare*, Presses du Châtelet, Paris 2016.

[9] *Catehismul Bisericii Catolice*, nr. 2727.

[10] „Conștiința este nucleul cel mai tainic și sanctuarul omului, unde omul se află singur cu Dumnezeu, al cărui glas îi răsună în străfunduri (GS 16)”, *Catehismul Bisericii Catolice*, nr. 1776.

[11] *Catehismul Bisericii Catolice*, nr. 2739.

[12] Sf. Josemaría, *Însemnări intime*, nr. 217, în A. Vázquez de Prada, *Fondatorul Opus Dei*, Le Laurier, Paris, 2001, vol. I, p. 378.

[13] *Catehismul Bisericii Catolice*, nr. 2559.

[14] Sf. Josemaría, note dintr-o întâlnire de familie, 18 iunie 1972, (*Crónica 2000*, p. 243).

[15] *Catehismul Bisericii Catolice*, nr. 2656.

[16] Sf. Josemaría, *Însemnări intime*, nr. 334 în A. Vázquez de Prada,

Fondatorul Opus Dei, Le Laurier,
Paris, 2001, vol. I, p. 386.

[17] Sf. Tereza din Ávila, *Cartea vieții*,
ch. XXXVII, J.-P. Migne, Éditeur, Paris,
1840, p. 553.

[18] *Catehismul Bisericii Catolice*, nr.
2726.

José Brage

pdf | document generat automat din
[https://opusdei.org/ro-ro/article/sa-l-
cunosti-si-sa-te-cunosti-v-cum-ne-
vorbeste-du/](https://opusdei.org/ro-ro/article/sa-l-cunosti-si-sa-te-cunosti-v-cum-ne-vorbeste-du/) (26.03.2025)